

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 16 mars 2011

Mål nr

Ö 5374-10

KLAGANDE

MP

Ombud och offentlig försvarare: Advokat BH

MOTPARTER

1. Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

2. LE

Målsägandebiträde: Advokat MA

SAKEN

Tillstånd till prövning i hovrätt av mål om grov misshandel

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut 2010-10-25 i mål B 8086-10

Dok.Id 54057

HÖGSTA DOMSTOLEN
Riddarhustorget 8

Postadress
Box 2066
103 12 Stockholm

Telefon 08-561 666 00
Telefax 08-561 666 86
E-post:
hogsta.domstolen@dom.se
www.hogstadamstolen.se

Expeditionstid
08:45-12:00
13:15-15:00

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut meddelar Högsta domstolen tillstånd till målets prövning i hovrätten.

För biträde åt MP i Högsta domstolen tillerkänns BH ersättning av allmänna medel med 4 686 kr, avseende arbete. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 937 kr.

För biträde åt LE i Högsta domstolen tillerkänns MA ersättning av allmänna medel med 4 372 kr, avseende arbete. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 874 kr.

Det ankommer på hovrätten att i samband med målet efter dess återupptagande pröva frågan om återbetalningsskyldighet.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

MP har yrkat att Högsta domstolen ska meddela tillstånd till målets prövning i hovrätten.

Riksåklagaren har medgett yrkandet.

LE har bestritt ändring.

SKÄL

1. Tingsrätten dömde MP och tre medtilltalade för grov misshandel. MP och medtilltalade hade erkänt gärningen men gjort gällande att misshandeln inte var grov. Påföljden bestämdes för de medtilltalade till ungdomsvård förenad med ungdomstjänst. MP var 15 år gammal vid tidpunkten för gärningen och 16 år vid tingsrättens dom. Av tingsrättens dom framgår att MP motsatte sig såväl ungdomskontrakt som ungdomstjänst (jfr 32 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken). Påföljden bestämdes till dagsböter med tillämpning av 29 kap. 7 § första stycket brottsbalken. MP överklagade domen och gjorde gällande att misshandeln inte skulle bedömas som grov. Hovrätten har inte meddelat prövningstillstånd.
2. Enligt 49 kap. 13 § första stycket 1 rättegångsbalken krävs det i brottmål prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom genom vilken den tilltalade som enda påföljd dömts till böter.
3. Prövningstillstånd ska enligt 49 kap. 14 § rättegångsbalken meddelas om det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till (ändringsdispens), om det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till (granskningsdispens), om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatdispens) eller om det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinär dispens).
4. Frågan är om Högsta domstolen ska meddela prövningstillstånd i hovrätten på grund av att det föreligger synnerliga skäl att pröva överklagandet.

5. Högsta domstolen behandlade i rättsfallet NJA 2007 s. 53 frågan om det förelåg synnerliga skäl att meddela prövningstillstånd i hovrätten i ett fall där en femtonårig pojke mot sitt nekande dömts till böter för försök till våldtäkt mot barn. Högsta domstolen framhöll att det, när krav på prövningstillstånd i hovrätten infördes även i brottmål, var en allmän strävan att systemet inte skulle omfatta mål om ansvar för allvarigare brottslighet. Mot den bakgrunden ansåg Högsta domstolen att när någon mot sitt nekande dömts för så allvarlig brottslighet som var fallet i målet får det anses innebära att kravet på synnerliga skäl för prövningstillstånd är uppfyllt.
6. MP har dömts för grov misshandel för vilket det är stadgat fängelse i lägst ett år. Han har alltså dömts för ett sådant brott att det vid påföljdsvalet för en vuxen föreligger en presumtion för fängelse. Tingsrätten har emellertid bestämt påföljden till böter på grund av MPs ålder sedan han motsatt sig ungdomstjänst. Påföljdsvalet har således inte sammanhängt med några till själva brottet hänförliga omständigheter.
7. Liksom i 2007 års rättsfall avser åtalet allvarlig brottslighet. MP har visserligen inte förnekat att han misshandlat målsäganden utan endast gjort gällande att misshandeln inte ska rubriceras som grov. Det bör dock i allmänhet inte göra någon skillnad för frågan om prövningstillstånd om den tilltalade förnekar den åtalade gärningen eller om han gör gällande att den ska rubriceras som lindrigare än vad tingsrätten gjort. Det kan vidare anmärkas att prövningstillstånd inte hade krävts om MP (i likhet med de medtilltalade) hade dömts till ungdomsvård. Prövningstillstånd hade inte heller krävts vid en frikännande dom eftersom svårare straff än fängelse i sex månader är föreskrivet för brottet.
8. Av det anförda följer att det finns synnerliga skäl att pröva överklagandet. Tillstånd ska därför meddelas till målets prövning i hovrätten.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Marianne Lundius, Dag Victor,
Lena Moore, Göran Lambertz och Ingemar Persson (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Marianne Lishajko